

KONTAKT

Sydslesvigsk Forenings informationsblad

God Sommer!

SSF og KONTAKT-redaktionen ønsker god sommer. Vi er tilbage sidst i juli. Flensborghus holder reduceret åbent.

Åbent møde

SSFs hovedstyrelse mødes en sidste gang inden sommerpausen. Vil man overvære mødet, bedes man melde sig til.

Kandidatrunde

FUEN og Mindretalssekretariatet er gået sammen om en første kandidat-spørgerunde forud for forbundsvalget.

Læs mere på KONTAKT side 2

Læs mere på KONTAKT side 2

Læs mere på KONTAKT side 3

SYDSLESVIG DELTOG

"Dansk arbejde i Sydslesvig er afhængigt af en åben grænse" var overskriften på et debatarrangement på den store scene. (Foto: SSF)

Grænseforeningen Ungdom havde budt til debat om »Bindestregsidetitet«. (Foto: SSF)

GENSE DEBATTERNE

»Er bindestregen mindretallets død?«

"Dansk arbejde i Sydslesvig er afhængigt af en åben grænse"

"Er de åbne grænser i Europa snart fortid?"

Mindretallet på Folkemødet

Det blev et på mange måder anderledes Folkemøde, end vi kender det. Corona-restriktionerne er lempet en del, men det er stadig ikke muligt at samle et stort antal mennesker på en ø for at holde et kæmpe fællesarrangement. Derfor blev Folkemødet 2021 holdt i en meget slank udgave. Det betød blandt andet, at den sydslesvigske delegation var skåret ned til kun nogle få deltagere, og det betød, at Folkemødet også blev holdt andre steder end kun på Bornholm. Torsdag var de fire folkeoplysende foreninger Dansk Folkeoplysnings Samråd, Folk & Sikkerhed, Grundtvigsk Forum og Grænseforeningen i samarbejde med Folkemødet Bornholm værter ved flere debatarrangementer i det historiske hus Vartov ved Rådhuspladsen i København. Ved de talrige arrangementer var der også nogle med sydslesvigsk deltagelse.

Det var for eksempel klokken 12, da Grænseforeningen Ungdom havde budt til debat om bindestregsidetitet. Debattens deltagere var Jens A. Christiansen (SSF-generalsekretær), Mats Rosenbaum (næstformand i SSW Ungdom og styrelsesmedlem i Dansk Skoleforening for Sydslesvig), Sybilla Nitsch (næstforkvinde i SSW, kandidat ved forbundsvalget) samt Katharina Kley (formand for Junge Spitzten), og emnet kunne nemt have fyldt mere end de 45 minutter, arrangementet var sat til. Klokken 14 bød Grænseforeningen velkommen i Vartovs Store Sal, hvor bogen "Danskerne findes i mange modeller" blev præsenteret. Tre af bogens personligheder stillede op til interview med forfatteren, brobyggeren, debattøren, den fhv. politiker, sygeplejerske og mønstrebryder Özlem Cekic. Nede på den store scene var der efterfølgende lagt op til debat under overskriften "Dansk arbejde i Sydslesvig er afhængigt af en åben grænse". Deltagerne var Gitte Hougaard-Wer-

ner (SSF-formand), Jørgen Møllekær (chefredaktør på Flensborg Avis), og Peter Skov-Jakobsen (formand for Grænseforeningen). Den sydslesvigske deltagelse blev igen tydelig, da Sigurd Barrett optrådte med sit program om 100-året for Genforeningen. Koncerten blev nemlig introduceret af SSF-formand Gitte Hougaard-Werner.

DIGITALE LØSNINGER

Grundet Corona var arrangementet i Vartov lige som Folkemødet på Bornholm underlagt en række restriktioner. Det betød blandt andet, at antallet af deltagere var stærkt reduceret, og det betød, at alle debatmøder blev sendt live på Folkemødets hjemmeside og via Facebook. Det kan selvfølgelig ikke sammenlignes med den fysiske deltagelse ved arrangementer, men til gengæld betyder det, at debatarrangementerne stadig kan ses. Det kan man blandt andet ved at scanne QR-coderne forneden.

BORNHOLM

Arrangementet på Vartov bød på nærmest alt, hvad der hører et Folkemøde til. Der var gode debatter, møder med nye ansigter og gamle bekendte. Der var lækker mad, hygge, sang, snak og masser af solskin. Men det var nu alligevel ikke Bornholm, og derfor tog en lille delegation fra Sydslesvigsk Forening og Grænseforeningen til øen lørdag, hvor de havde budt til debat om "Er de åbne grænser i Europa snart fortid?" Et emne, som deltagerne Christian Juhl (medlem af Folketinget og formand for Sydslesvigudvalget, EL), Peter Kofod (Europa-parlamentariker, DF), Jens A. Christiansen (SSF-generalsekretær), og Catharina Sørensen (vicedirektør, Tænketanken Euiropa) havde mange interessante synspunkter til. Ordstyrer var Merlin Christophersen fra Grænseforeningen. Også det arrangement kan stadig ses på nettet. Følg koden forneden.

ram

Det var også tid til at få en snak med hinanden. (Foto: SSF)

BIBLIOTEKERNE

Sommer-
åbningstider

Flensborg Bibliotek fortsætter med de nuværende åbningstider foreløbig til og med skolesommerferien. Mandag – fredag: 10 – 18, lørdage: 10 – 14.

FILIALER/BOGBUSSER

Filialerne i Slesvig og Husum holder sommerlukket efter sidste åbningsdag i dag, torsdag den 24. juni og åbner igen mandag den 26. juli.

Fællesbiblioteket i Egernførde holder lukket i hele skoleferien frem til 1. august. Bogbussen holder stille i hele skoleferien men kører igen efter normal køreplan fra den 2. august. Bibliotekerne forventer at kunne nærme os de normale åbningstider efter sommerferien. Hold dig opdateret på dcbib.dk.

OPRETTE

Nu aflyst helt

Sydslesvigsk Forening havde håbet på at kunne gennemføre operetten »Hjerter i Valsetak« på et senere tidspunkt end oprindeligt planlagt til 19. februar, men nu må foreningen meddele, at man er nødt til at aflyse forestillingen helt.

For at kunne refundere billetprisen bedes om en mail til billetten@syfo.de med navn, kontonummer (IBAN), beløb og billettens ordre-nummer. Gebyrer samt forsendelsesomkostninger kan ikke refunderes.

VANDRINGER

Genoptages i september

Humanitært Udvalg måtte desværre aflyse "vandringen i grænselandet" den 18. juni på grund af corona-situationen. På nuværende tidspunkt er for få vaccinerede. Men efter sommeren regner udvalget med, at flere er fuldt vaccinerede. Derfor genoptages "vandringerne i

grænselandet" til efteråret i traditionel form fra fredag den 3. september med Exe i Flensborg som mødested. I private biler organiseres samkørsel. Turlederne har udarbejdet interessante ture. Detaljer kan ses i Humanitært Udvalgs folder, som offentliggøres i juli.

FLENSBORGHUS

Sommerferie-åbning

I ferieperioden 5.-31. juli er receptionen på Flensborghus åben mandag-fredag kl. 8-12. Uden for dette

tidsrum bedes man benytte dørklokken hhv. tage telefonisk kontakt først

SSF-HOVEDSTYRELSEN

Åbent møde

Medlemmerne af SSFs hovedstyrelse er indkaldt til møde tirsdag den 29. juni kl. 18.30 på Husumhus, Nystaden/ Neustadt 81, Husum

1. Værktøjskassen v. Kirsten Vogensen Weiss og Sydslesvigshjulet v. Tine Andresen.
2. Nyt fra SSFs udvalg.
3. Eventuelt.
4. Lukket møde.

Der serveres et traktament.

Dagsorden:

1. Sporgetid for medlemmer af foreningen
2. Mødet åbnes – beslutningsdygtighed
3. Valg af dirigent.
4. Godkendelse af protokol fra 18. maj 2021.
5. Fastlæggelse af den endelige dagsorden.
6. Formandens beretning.

For at sikre overholdelse af gældende corona-retningslinjer bedes de SSF-medlemmer, der ønsker at overvære mødets åbne del, om at tilmelde sig på e-mail wera@syfo.de eller på tlf. 0461 14408-119 senest den 25. juni. Alle SSFs medlemmer har taleret på mødet.

UGEN, DER KOMMER

26. SSF-distrikt Moldened: Sommerfest med kaffebord og grill ved forsamlingshuset kl. 15

2. Læk UF: Generalforsamling i Klubhuset kl. 19

27. SSF Sydtonder amt og Tønder amts Grænseforening: Tur til grænsemuseet ved Frederikshøj og Skamlingsbanken kl. 13-19

20. Midtangel Seniorklub 65 plus: Kafemøde med Preben Kortnum Mogens i Satrup foreningslokale kl. 15

30. SSF-distrikt Bøglunds Seniorklub: Møde for de ældre i forsamlingshuset kl. 14.30

28. SSF-distrikt Bøglunds Seniorklub: Møde for de ældre i forsamlingshuset kl. 14.30

ARNE JACOBSEN

Arkitekten,
designeren
og kunstneren

Arne Jacobsen er en af de arkitekter, der er med til at give Danmark æstetisk form. Fra at Arne Jacobsen opretter sin tegnestue i 1929, og til han dør i 1971, undergår det danske samfund store forandringer. Danskerne opnår større velstand, boligkulturen ændrer sig, og landet får en række nye offentlige rum i form af bl.a. folkeskoler, folkebiblioteker og rådhus. Som designer befolker Arne Jacobsen Danmarks nye fælles rum med sine enkle og funktionelle møbler og er med til at iscenesætte det nye velfærdssamfund som tilgængeligt og i øjenhøjde. Det store aftryk, som Arne Jacobsen sætter på det danske samfund, formes af en udpræget kunstne-

risk og kreativ tilgang til arbejdet. Gang på gang formår Arne Jacobsen at præsentere danskerne for nye innovative løsninger, som i mange tilfælde har vist sig at være tidløse og langtidsholdbare.

Arne Jacobsen er nysgerrig, vågen og har livet igennem rettet blikket mod tidens strømninger og samfundets nye behov.

Hør, hvordan Arne Jacobsen udfolder sig som arkitekt, designer og kunstner – og få indsigt i, hvordan han arbejdede med tre forskellige faglige tilgange i forhold til at være konkret, eksperimenterende og sanselig.

7. JULI

Onsdag den 7. juli kl. 19 fortæller Sara Staunsager, samlingsinspektør ved Trapholt om Arne Jacobsen på Flensborg Bibliotek, Nørregade/ Norderstr. 59.

Oplægget tager afsæt i udstillingen Arne Jacobsen – Designer Danmark, der kan opleves på Trapholt.

Lordag den 10. juli går turen til Trapholt, hvor man får en rundvisning i udstillingen om Arne Jacobsen. Afgang fra biblioteket kl. 9.30. Forventet hjemkomst kl. 15.30.

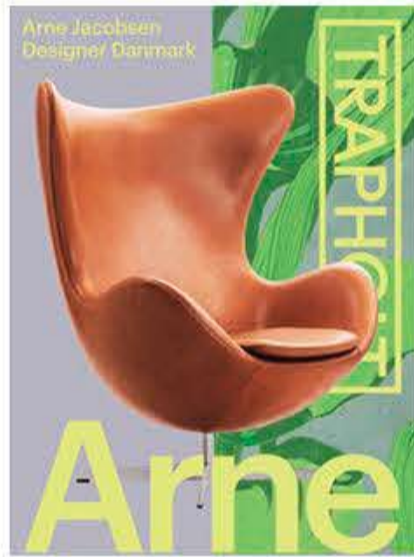
Entré til foredraget: 7 €.

Tur til Trapholt: 25 €

Køb billet på forhånd til både foredrag og turen til Trapholt.

Billet til Trapholt skal købes senest 2. juli a.h.t. planlægningen af turen. Der er begrænset antal deltagere.

Har du spørgsmål, så kontakt gerne Lene.Lund@dcbib.dk

SSF FLENSBORG AMT

Formand genvalgt
på skriftlig
generalforsamling

Den 15. juni afholdt SSF Flensborg Amt sin generalforsamling. Da det allerede i 2020 pga. restriktioner kneb med at få plads til alle delegerede og interesserede deltagere i salen på Flensborghus, havde amtsstyrelsen for en sikkerheds skyld valgt at gennemføre en skriftlig generalforsamling.

Alle 64 delegerede fik tilsendt årsberetning, regnskabsberetning, aktivitetstal og medlemstal og ikke mindst stemmesedler. 40 delegerede sendte stemmesedlerne ind, og dermed blev de over 50% nødvendige stemmer afleveret, så generalforsamlingen kunne godkendes. Genvalgt blev formand Karsten Weber og bisidderne Kirsten Anthonisen, Carolin Methmann og Helle Wendler. Det samme blev suppleanterne Nicole Uck og Margrit Hartl. Helge Hedfeld og Karen Lise Nyholm Torp fik også mandat til at revidere amtets regnskab. Sven Nielsen forsætter som amtets repræsentant i hovedstyrelsen sammen med formanden. Annette Neumann og Erik Leth er deres suppleanter. I sin beretning kom formanden ind på, at aktivitetstallet for 2020 havde overrasket ham positivt. 306 arrangementer med 4.492 deltagere ser Karten Weber som tegn på, at distrikter og amtet har været fleksible og nytænkende.

SSF-amtsformand Karsten Weber, her ikke i arbejdstøjet men til middag med Dronningen. (Arkivfoto: SSF)

Også amtsstyrelsen har måttet prøve noget nyt og har holdt online-møder. Han afsluttede beretningen med at være fortroingsfuld over, at arbejdet i foreningen kommer op på valgt niveau igen. Pr. 31.12.2020 var amtet oppe på 4.145 medlemmer.

SPROGFORENINGEN

Så går
det løs
igen

Torsdag den 21. oktober præsenterer Sprogforeningen fire fremragende forfattere som foredragsholdere på Folkehjem i Aabenraa: Pernille Juhl, Linda Lassen, Poul-Erik Thomsen og Lis Mikkelsen.

Sprogforeningens medlemmer har 1. prioritet for deltagelse indtil den 1. juli. Ved tilmelding efter 1. juli stiger deltagerprisen fra 200 kr. til 250 kr. inkl. frokost.

På nuværende tidspunkt – hvor alene Sprogforeningens medlemmer har haft mulighed for tilmelding – har man passeret et deltagerantal på 80, oplyser Frode Sørensen, formand for Sprogforeningen.

Første foredrag vil være kl. 10.30 og der satses på at være færdige kl. 16.30.

Tilmelding på mail sprogforeningen@gmail.com

MIKKELBERG

"Stedsans"
for alle

Efter en vellykket fernisering er der nu åbent for alle til »Stedsans« på Mikkelberg i Hatsted.

Povl Leckbands bygninger og projekter i Sydslesvig gør, at den danske byggestil og boform i vores region ikke bare er historisk, men i høj grad også nutidig.

UWE 80

Tarup SSF
var der

Uwe Jacobsen, nu 80 år gammel, er glad for omtalen af hans "runde dag" forleden, men understreger dog, at ikke alle havde glemt ham: Tarup SSFs-distrikts formand Jörg Braun havde været der og ønsket tillykke.

Alle de andre har sikkert tænkt på Uwe den dag men var altså corona-forsigtigt ikke mødt op fysisk.

KONTAKT

Udgiver: Flensborg Avis.
Ansv. chefred. Jørgen Møllekær

Redaktion: Rasmus Meyer,
Bernd Engelbrecht

Dansk Generalsekretariat,
Nørregade/Norderstr. 76
24939 Flensborg
Telefon 0461/14408 120 eller
14408 122
Internet: www.syfo.de
e-mail: info@syfo.de

Udkommer hver torsdag.
Bezugspreis ist im
Mitgliedsbeitrag enthalten.

MINDERHEITENSEKRETARIAT & FUEN

Petra Nicolaisen, MdB (CDU), Sönke Rix, MdB (SPD), Katrine Hoop (Die Linke), Marlene Langholz-Kaiser (Bündnis 90/ Die Grünen) und Stefan Seidler (SSW), der online zugeschaltet wurde, stellten sich den Fragen von Sekretariatsleiter Gösta Nissen und FUEN-Vize Angelika Mlinar. (Foto: FUEN)

Befragten Bundestagskandidat*innen zur Minderheitenpolitik

Anlässlich der ersten Debatte der FUEN BundesTalks am 9. Juni 2021 befragte Gösta Nissen, Leiter des Minderheitensekretariates der vier nationalen Minderheiten und Volksgruppen Deutschlands, und FUEN-Vizepräsidentin Angelika Mlinar fünf Bundestagskandidat*innen aus Schleswig-Holstein zu den minderheitenpolitischen Plänen ihrer Parteien für die kommende Legislaturperiode. Petra Nicolaisen, MdB (CDU), Sönke Rix, MdB (SPD), Katrine Hoop (Die Linke), Marlene Langholz-Kaiser (Bündnis 90/ Die Grünen) und Stefan Seidler (SSW), der online zugeschaltet war, stellten sich den Fragen

SSW
Dabei wurde die besondere Position des Südschleswigschen Wählerverbandes (SSW) deutlich, der zum ersten Mal seit über 60 Jahren wieder zur Bundestagswahl antritt und mit dem erstmals wieder eine Minderheitenpartei in den Bundestag einziehen könnte.

So stellten die Kandidat*innen der anderen Parteien im Falle eines Erfolges des SSW eine gute und konstruktive minderheitenpolitische Zusammenarbeit mit der Partei der dänischen und friesischen Minderheit in Aussicht. „Ich finde es gut, dass der SSW antritt, denn wer kann diese Minderheiten besser vertreten als der SSW selber“, betonte Petra Nicolaisen MdB.

UNTERSCHIEDE
Auf die Frage, wie sie als Schleswig-Holsteiner*innen die bundespolitischen Wahlprogramme ihrer Parteien aus minderheitenpolitischer Sicht beurteilten, fielen die Antworten unterschiedlich aus. Sehr zufrieden zeigt sich Katrine Hoop (Die Linke) mit dem neuen Leitansatz ihrer Partei, der einen minderheitenpolitischen Passus mit umfangreichen Forderungen u.a. zur Verankerung des Minderheitenschutzes im Grundgesetz, dem Schutz sorbischer Interessen im Strukturwandel der Lausitz und den Problemen der Staatenlosen beinhaltet. Marlene Langholz-Kaiser betonte hingegen die Schwerpunkte Antidiskriminierung und Bekämpfung des

Antiziganismus im Programmwurf von BÜNDNIS 90/Die Grünen. Sönke Rix hob hervor, die Förderung der nationalen Minderheiten und Volksgruppen sei der SPD auch auf Bundesebene ein besonderes Anliegen und Teil des Koalitionsvertrages. Nicht allein das Parteiprogramm sei hier ausschlaggebend, es gehe vielmehr um eine eindeutige Beschlusslage zur Förderung der nationalen Minderheiten.

Petra Nicolaisen erklärte, sie werde sich im Rahmen ihres Mitwirkungsrechts am Bundeswahlprogramm der CDU dafür einsetzen, dass die Partei die Aufnahme des Minderheitenschutzes in das Grundgesetz in ihrem Wahlprogramm festschreibe. Stefan Seidler betonte, der SSW habe als Minderheitenpartei ein sehr umfangreiches minderheitenpolitisches Programm aufgestellt, zentrale Forderungen seien neben der Verankerung des Minderheitenschutzes in das Grundgesetz sprachliche und finanzielle Gleichstellung und mehr minderheitenpolitische Verantwortung des Bundes. Der SSW wolle seine minderheitenpolitischen Erfahrungen aus dem deutsch-dänischen Grenzland in die Politik einbringen und freue sich im Falle eines Erfolges auf eine gute Zusammenarbeit im Deutschen Bundestag.

GRUNDGESETZ
Die Initiative zur Aufnahme des Minderheitenschutzes in das Grundgesetz seitens Schleswig-Holstein, Brandenburg und Sachsen begrüßten die teilnehmenden Politiker*innen. Alle verwiesen auf die Verantwortung des Bundes, die Belange der autochthonen Minderheiten wahrzunehmen und sich dafür einzusetzen, da dies nicht nur Aufgabe der einzelnen Bundesländer, in denen Minderheiten leben, sondern eine gesamtgesellschaftliche Aufgabe sei. Das aktuelle Gutachten, welches die Aufnahme des Minderheitenschutzes in das Grundgesetz aus völkerrechtlicher Hinsicht für notwendig erachtet, könne, so die Kandidat*innen, durchaus Schwung in die Debatte bringen.

KOINTROVERSE
Eine Kontroverse zeichnete sich ab hinsichtlich der Forderung nach einem Verbandsklagerecht für die Dachverbände der nationalen Minderheiten und Volksgruppen in Deutschland. Petra Nicolaisen von der CDU betonte, dass die deutsche Rechtsordnung grundsätzlich vom Individualrechtsschutz ausgehe, und ihre Partei aus diesem Grund der Forderung kritisch gegenüberstehe. Darauf führte Marlene Langholz-Kaiser von den Grünen das Beispiel der zweisprachigen Ortsbeschilderung an, welches die Herausforderung der generellen Sichtbarkeit der Minderheiten tangiere. Das Individuum habe in diesem Fall wenig Erfolg mit einer Klage, da sich dieses Problem nicht direkt auf den Einzelnen auswirke.

NDR
Einhellig begrüßt wurde die Novellierung des NDR-Staatsvertrages, welcher nun auf Initiative des SSW auch eine Klausel zur angemessenen und regelmäßigen Berücksichtigung der Regional- und Minderheitensprachen im Programm des NDR enthält. Dabei unterstützen die Kandidat*innen auch die Forderung nach einer Vertretung der nationalen Minderheiten im Rundfunkrat des NDR, so wie dies im ZDF der Fall ist.

MSPI
Hinsichtlich der Minority SafePack Initiative zeigte sich erneut Einigkeit unter den teilnehmenden Politiker*innen. Alle äußerten ihre Enttäuschung über der Weigerung der Europäischen Kommission, Legislativvorschläge auf Basis der Punkte der MSPI zu verabschieden. Die Initiative stelle ein wichtiges Instrument auf EU-Ebene zur Sicherung des Minderheitenschutzes dar. Dabei sicherten die Kandidat*innen ihre Unterstützung in der weiteren Kommunikation mit der Europäischen Kommission zu. Die erste Ausgabe der FUEN BundesTalks ist auf dem Youtube Channel der FUEN zu sehen.

DANSK-TYSK SOCCER-CUP

Langs de nordtyske og sydslesvigske strande er strandfodbold en udbredt sport. Nu kommer der en dansk-tysk turnering, Beach Soccer Cup 2021, hvor alle kan stille op. Øvede som nybegyndere, unge og voksne etc. Billedet her er fra en tidligere kamp. (Foto: Felix König/ Agentur 54 Grad)

Fodbold i bare tæer

Dansk-tysk Beach Soccer Cup 2021 bliver blandt andet spillet på Sild og Før.

Beach soccer er fodbold, men kun med fire spillere og en målmand på hvert hold. Det bliver spillet på sand i bare tæer, og der er tre omgange af hver 12 minutter.

Det fælles dansk-tyske beach soccer-stævne finder på Falster, i Hørnum på Sild og Utersum på Før samt i Grossenbrode ved Puttgarten og Siebenbäumen lidt syd for Lybæk. Finalerne bliver spillet den 31. juli og 1. august på de brede, hvide sandstrande ved Grossenbrode.

Det er kultKIT: Dansk-tyske møder, der yder tilskud til spillerne fra Danmark bl.a. ved at betale for spillernes rejse og ophold, når de skal spille finale i Grossenbrode. kultKIT arbejder hen mod at opløse sproglige og kulturelle barrierer, inden tunnelen bliver åbnet, og det kun vil tage syv-ti minutter at krydse Femern Bælt.

Alle, der kan samle et hold, er velkomne til at deltage. Uanset om man er en flok venner, eller om man er medlem af en klub. Der bliver afviklet kampe lige fra herrer- som dame seniorer til kampe for henholdsvis 13-14-årige drenge og 13-14-årige piger.

- Det er det første fælles projekt mellem os og Schleswig-Holsteinischer Fussballverband, siger Henrik Danelund, der er projektchef for DBU Lolland-Falster og tilføjer:

FORSTÅELSE

- Slesvig-holstenerne og vi har fundet ud af, at vi arbejder på vidt forskellige måder, men samarbejdet har givet os en forståelse for hinandens arbejde og kultur, siger Henrik Danelund. Han ser for sig, at samarbejdet om Beach Soccer Cup 21 og den i 22 vil føre til, at børn og unge og voksne i Femern Bælt-området fremover vil mødes med jævne mellemrum.

- Vi vil få en tættere tilknytning, og tunnelen vil føre til et andet kulturelt samarbejde og mere turisme, spår han og tilføjer:
- Hidtil har vi mest kigget nordpå for at finde samarbejdspartnere, mens de i Slesvig-Holsten mest har kigget sydpå. Det her åbner porten til Europa og giver foreningerne gode muligheder for at få venskabsforeninger.

VOKSE SAMMEN

Tim Cassel, der er direktør for Schleswig-Holsteinischer Fussballverband, SHFV, finder også samarbejdet vigtigt. SHFV har længe har haft strandfodboldturneringer, derfor er han glad for, at DBU Lolland Falster og SHFV nu sammen har skabt Beach Soccer 2021 og igen i 2022.

- Samarbejdet er ikke kun af indholds- og partnerskabskarakter, men også mellem de ansvarlige på den tyske og danske side. Det fælles strandfodboldturneringer vil fortsat sikre, at Tyskland og Danmark fortsætter med at vokse sammen gennem sport. Det er netop møderne hen over Fe-

mem Bælt og samarbejdet, der er baggrunden for, at kultKIT dækker de fleste af udgifterne til de danske spilleres deltagelse i Beach Soccer Cup 2021 og 2022.

SYDSLESVIGER

- Der er rigtig mange mennesker, der brænder for fodbold både i Tyskland og i Danmark. Nu skal vi dyste i venskabelig ånd og hygge os sammen i sandet. Det betyder meget for den gensidige forståelse, siger Jeppe Pers, der er projektleder for kultKIT. Jeppe er selv fra det danske mindretal og opvokset i Frederiksstad. Han håber, at også det danske mindretal vil stille med hold – og forhåbentligt kvalificere sig til den dansk-tyske finale i Grossenbrode.

Alle kan melde et hold til – og der er fokus på, at det er venskabelige kampe med tid til hygge og dansk-tysk samvær. Spillere fra Tyskland skal melde sig til <https://forms.office.com/r/UJR7i34rj> eller www.flens-beach-trophy.de

FAKTABOX

kultKIT

Dansk-tyske møder/ Deutsch-dänische Begegnungen arbejder for at styrke det dansk-tyske samarbejde i grænseregionen og har et særligt fokus på Femern Bælt-området.

Projektet blev etableret i 2018 og stopper den 31. marts 2022.

kultKIT er finansieret af projektpartnerne og af Interreg Deutschland-Danmark med midler fra den Europæiske Fond for Regionaludvikling og er et resultat af samarbejdet mellem Næstved, Vordingborg, Lolland og Guldborgsund Kommune på den danske side og Kreis Ostholstein, Hansesstadt Lübeck, Stadt Fehmarn og Kastanienhof Oldenburg på den tyske side. kultKIT støtter samarbejder mellem foreninger, institutioner og borgere på tværs af den dansk-tyske grænseregion. Fortrinsvis projekter, der kan medvirke til at reducere barrierer mellem Danmark og Tyskland, skabe bæredygtige infrastrukturer i de dansk-tyske samarbejder og synliggøre, at grænseregionen er et attraktivt sted at bo, arbejde og leve. <http://www.kultkit.eu/>

DANSK KIRKE I SYDSLESVIG - KIRKESIDEN

Jørg og Susanne Braun. (Privatfoto)

Hvorfor sidder vi i menighedsrådet - og hvorfor er vi to om det?

Til daglig tænker vi nok ikke så meget over det. Arbejdet i og for menigheden i Sct. Hans og Adelby danske Kirke er gennem årene blevet en fast del i vores liv, hverdage som søndage. Vi ville nok på en måde føle os amputeret, hvis det ikke var sådan længere. I hvert fald her og nu. At tiden kommer, hvor andre kommer til at tage over, er helt sikkert i vente, og til den tid vil det også være på sin plads at give stafetten videre og nyde kirkelivet som gæst.

OMDREJNINGSPUNKT

Jeg, Susanne, startede i menighedsrådet som 18-årig på ungdomslisten i Fredens Sogn i Odense og fik lov til at opleve et rigt menighedsliv. Tilbage i Flensborg savnede jeg sådan et sted og at være en aktiv del af det. Jørg kom fra Sct. Hans og Adelby menighed, og så blev det den menighed, vi valgte. Kirken er vores fælles omdrejningspunkt, og i fællesskab vil

vi være med til at fremme kirkelivet i Flensborg og hele Sydslesvig, så kirken bliver mere synlig.

GLÆDEN

Glæden er stor, når projekter og nye tiltag lykkes og bliver bakket op af menigheden. Men også arbejdet i det daglige, så som de praktiske ting, der skal gøres, beriger vores eget fællesskab, men sandeligt også med alle andre, der udgør menigheden. Et godt samarbejde fra loft til kælder fryder og gør glad, giver mod og energi til at fortsætte arbejdet i og for Sct. Hans menighed. De, der ikke kender stedet, skal vide: præsten bor i den øverste etage, kirkesalen ligger i midten af huset og menighedslokalet i underetagen.

MENIGHEDSRÅDET

Vores menighedsråd favner bredt, og vi er meget forskellige typer medlemmer, men det udgør vores styrke og

beriger fællesskabet. Der er plads til os alle, og alle bidrager med det, de kan, og i det omfang, det kan lade sig gøre.

En af de større udfordringer er helt sikkert at få nye kandidater til at stille sig til rådighed ved menighedens kommende valg ved efterårets generalforsamling. Her yder menighedsrådet i fællesskab en indsats, så det lykkes.

En anden udfordring er, at få nye medlemmer til menigheden, at de bliver ved med at være medlemmer og ikke kun i en periode, hvor de lige har brug for præsten og kirken. Men vi er optimister og er ved godt mod, så det lykkes nok alt sammen.

Jørg og Susanne Braun

ANSGAR

Konfirmander i Ansgar kirke lørdag den 19. juni - f.v.: Adrian Marcin Winiewski, Lasse Brejnberg Høgh, Linus Jannsen, Dana Jean Cordsen, Aylia Imara Tuncer, Ina Victoria Otten og Marie Sofie Heise. (Privatfoto)

BAGGRUND

Sankte Hans

Den 23. juni fejrer vi Sct. Hans aften, midsommerfesten.

Hvorfor lige netop den aften og det tidspunkt af året?

Fordi den 24. juni er Sct. Hans dag, Johannes Døberens helgendag. Den kirkelige tradition fortæller, at Johannes blev født et halvt år før sin fætter, Jesus.

KORSET

Korset er kristendommens vigtigste symbol.

Det henviser til Langfredags begiven-

hed på Golgata og findes i mange variationer. F.eks. latinsk, keltisk, hjulkors.

Og så findes der et særligt kors, der er knyttet til Johannes. De fleste kender dette kors som et seværdighedstegn på vejskilte i særligt de nordiske lande. Brune skilte for særligt udvalgte nationale seværdigheder, kulturelle, historiske og naturmæssige. Blå skilte viser hen til seværdigheder, der er udvalgt af den enkelte kommune.

HNJ

SCT. JØRGEN

Den nye altervæg.
(Fotos: Erik Johansen)

Den gamle altervæg.

Ny altervæg

Sct. Jørgen danske Kirke i Flensborg har fået ny altervæg.

Et 65x90 cm stort stentøjsrelief af kirkens navnepatron Sct. Jørgen har afløst det store enkle træ Kors, der i næsten 70 år har domineret kirkesalen på Adelby Kirkevej.

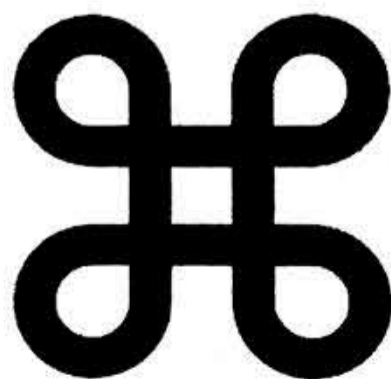
Relieffet er en arv efter et trofast mangeårigt medlem, Elinor Articus, der døde i oktober 2020.

Under en ferie på Bornholm i 1987 havde Elinor Articus bestilt relieffet med dette specifikke motiv med dragedræberen Sct. Jørgen hos keramikeren Lisbeth Munch-Petersen og hendes datter Julie Høm. Det er de

samme to keramikere, der har udført de store årstidsrelieffer i Idrætshallens foyer.

Til erstatning for det store væg Kors har menigheden anskaffet sig et lige så enkelt alterbordskors i poleret messing ligesom de fire store lystager. Interesserede der vil vide mere om Sct. Jørgen, myter, legender og kirkeudsmykninger kan følgende link varm anbefales: https://naestvedhistorie.dk/original/skt_joergen_drager_or_naestved.pdf (lave bindestreger/ingen bindestreger ellers).

-ik

Sankt Hans-korset.

SØNDERJYSK MÅNEDSSKRIFT

Foran Folkehjem i Aabenraa. *Studentersangerne* afsluttede deres Sønderjyllandsturné med koncerter i Aabenraa. Der blev ikke sparet på stemmerne og kun få kom i seng.

Der blev tid til udflugter på *Studentersangerne*'s store pinseturné i Sønderjylland. Her besøgte man det tyske samlingssted på Knivsbjerg nord for Aabenraa.

Anløbsbroen i Kollund var smykket med hilsener til både *Studentersangerne*, der ankom med skib fra Sønderborg, og dansk-sindede fra Sydslesvig, hvoraf mange tog rutebåden fra Flensborg.

En hyggelig undervej på tægen fra Sønderborg til Kollund. Som middel mod søge havde *Studentersangerne* på rejsen fra Fyn til Als med lidt anvendt cognac. De var dog ud til på Flensborg Fjords klap så oprette varde at kunne rejse med pinser.

Levende historie

Sønderjysk Månedsskrift 2021/4 har set dagens lys. På sine 40 sider indeholder det lille, velillustrerede magasin fire artikler med historiske emner, den aktuelle "Grænselandskronik" med det forgangne kvartals store og små begivenheder i grænselandet - og så er der syv anmeldelser af nye bøger og musik fra eller om Sønderjylland.

INDHOLDET

I 1921 gennemførte *Studentersangerne* en række koncerter i det genforenede Sønderjylland. Koret besøgte Sønderborg, Kollund, Gråsten, Tønder, Haderslev og Aabenraa. Turnéen blev en vældig succes og skulle have været gentaget i år - men det satte coronaen en stopper for. Elsemarie Dam-Jensen fortæller på grundlag af korets egne muntre beretninger og skægge fotografier historien om Sønderjyllandsturnéen og kan bl.a. afsløre, om cognac modvirker søsyge. Peter Sorensen Schildt fra Agerskov oplevede i sit liv mere end de fleste. Han var på valsen som murer hele vejen gennem Norge, Sverige, Finland, Rusland og Polen, før han foreløbig slog sig ned i Preussen. Men her blev han indrulleret i hæren og måtte hele tre gange drage i krig,

første gang mod Danmark i 1864, anden gang mod Østrig i 1866 og tredje gang mod Frankrig i 1870-71. Historien genfortælles af hans nu afdøde barnebarn, og manuskriptet er venligst stillet til rådighed af Tove Balmer Hansen. En tidlig morgen i 1911 blev indbyggere i Sønderborg vækket af et infernalsk spektakel, der ifølge øjenvidner lod "højere end nogen tærskemaskine" - og det siger ikke så lidt! Det var en flyvemaskine, der fløj over byen for første gang! Underetegnede fortæller historien om den fantastiske flyvende maskine, dens mange konstruktører og dens dristige pilot. I grænselandskronikken kommenterer Poul-Erik Thomsen det forgangne kvartals store og små begivenheder: Blandt andet er der i det danske mindretal endnu en gang udbrudt en identitetsdebat - og hvad skal der ske med ferieboerne, når nu rejserne til familier i Danmark indstilles efter mere end 100 år? I Kruså er bevaringsværdige bygninger i fare, og i Flensborg flytter byens øl ud! Det tyske mindretals avis Nordschleswiger er ophørt som fysisk dagblad og udkommer nu kun digitalt, bortset fra en trykt avis hver 14 dag. Den gamle redaktør kaster et blik på det sønder-

jyske presselandskab anno 2021. Mariann Kristensen fortæller på bagsiden om forsiden om grev O.D. Schacks gravhund "Lillebror", der bl.a. holdt ham med selskab under et langvarigt fængselsophold. Ved siden af artiklerne bringes der i dette nummer hele syv anmeldelser af bøger og musik fra og om Sønderjylland - og så er der naturligvis nyt fra Museum Sønderjylland.

HVORDAN?

Tidsskriftet er uddelt til medlemmer af foreningen. Og hvordan får man så fingrene i denne uundværlige tryksag? Jo! Man melder sig ind i Historisk Samfund for Sønderjylland. Sønderjysk Månedsskrift udgives af Historisk Samfund for Sønderjylland og uddeles til foreningens medlemmer otte gange om året. Man kan melde sig ind på hjemmesiden www.hssdj.dk. Fotos fra Sønderjysk Månedsskrift nr. 4.

René Rasmussen

GUDSTJENESTER

27. JUNI

4. s. e. trin., Luk. 6, 36-42

- FL Ansgar Kirke 10 Böll,
- FL Helligåndskirken 10 Jacobsen,
- FL Sct. Hans 10 Strelow, FL Sct. Jørgen 10 Egeris,
- FL Sporskiifte 10 Hougesen,
- Gelting 11:30 Nielsen,
- Harreslev 11:30 Böll dåb,
- Husum 14 Heide-Jørgensen,
- Jaruplund 10 Schmidt,
- Lyksborg 10 Thun,
- Læk 10 Dahlin,
- Rendsborg 11:30 Brask,
- SL Ansgar 10 vakant,
- Store Vi kirke 10:30 Mortensen,
- St. Peter Ording 14:30 T. Jørgensen,
- Sønder Brarup 10 Mogensen,
- Tønning 11 T. Jørgensen,
- Vesterland/ Skt. Niels 10:30, dansk/ tysk,

4. JULI

5. s. e. trin., Luk 5, 1-11

- Aventoft Menighedshus 10 Dahlin,
- FL Ansgar Kirke 10 M. Jørgensen
- FL Helligåndskirken 10 Knudsen
- FL Sct. Hans se Sct. Jørgen
- FL Sct. Jørgen 10 Strelow
- Frederiksstad 9:30 Heide-Jørgensen
- Harreslev 11:30 Böll
- Kappel 11:30 Nielsen
- Lyksborg 10 Nielsen
- Rendsborg 10 Brask konfirmationsgudstjeneste
- SL Ansgar aflyst
- Sørup sognekirke 9:30 Mogensen
- Tarp 15 Dahlin
- Tønning 11 T. Jørgensen
- Vesterland/ Skt. Niels 10:30 Hansen

11. JULI

6. s. e. trin., Matt. 5, 20-26

- Aventoft Menighedshus 9:30 Dahlin
- FL Ansgar Kirke 10 M. Jørgensen
- FL Helligåndskirken 10 H. Jørgensen
- FL Sct. Hans 10 Strelow
- FL Sct. Jørgen se Sct. Hans
- FL Sporskiifte 10 Hougesen
- Gelting 11:30 Nielsen
- Harreslev 11:30 M. Jørgensen
- Husum 14 Heide-Jørgensen
- Jaruplund 10 afløserpræst
- Lyksborg 10 Nielsen
- Læk 11 Dahlin
- Rendsborg ingen
- Satrup 10 Mogensen
- SL Ansgar 10 dansk/ tysk
- Tønning 11 T. Jørgensen
- Vesterland/ Skt. Niels 10:30 Hansen

18. JULI

7. s. e. trin., Luk. 19, 1-10

- Amæs 10 Nielsen
- Bredsted 9:30 Dahlin
- FL Ansgar Kirke 10 M. Jørgensen
- FL Helligåndskirken 10 H. Jørgensen
- FL Sct. Hans se Sct. Jørgen
- FL Sct. Jørgen 10 Strelow
- Frederiksstad 9:30 Heide-Jørgensen
- Harreslev 11:30 M. Jørgensen
- Husum 11 Heide-Jørgensen
- Lyksborg 10 Thun
- Læk 11 Dahlin
- Rendsborg ingen,
- SL Ansgar 10 Olesen
- Strukstrup 11:30 Mogensen
- Tønning 11 T. Jørgensen
- Vanderup 10 Risvig

25. JULI

8. s. e. trin., Matt. 7, 15-21

- Dedsbøl Apostelkirke 10 Schmidt
- FL Ansgar Kirke 10 M. Jørgensen
- FL Helligåndskirken 10 H. Jørgensen
- FL Sct. Hans 10 Strelow
- FL Sct. Jørgen 10 Egeris
- FL Sporskiifte 10 Hougesen
- Frederiksstad ingen
- Harreslev 11:30 M. Jørgensen
- Husum ingen
- Lyksborg 10 Thun
- Rendsborg ingen
- Ravnkær 14 Mogensen
- SL Ansgar/ Skt. Johannis Kloster 17 Olesen
- Sønder Brarup 11:30 Mogensen
- Tarp 10 Risvig
- Tønning 15:30 T. Jørgensen